

Raadsvoorstel

AGENDAPUNT NO.

Voorstel tot aanmelding experiment centraal tellen bij de verkiezingen in 2019

AAN DE RAAD

Samenvatting

Op 17 juli 2018 werd bij besluit (onder nummer 2018 – 3451) ingestemd met het ambtelijk voorstel om aan het ministerie van BZK kenbaar te maken dat de gemeente Aalten belangstelling heeft voor deelname aan het experiment centraal tellen bij de verkiezingen van 2019. Daarover is mededeling gedaan aan het ministerie hoewel geen zekerheid kon worden gegeven over uiteindelijke deelname. Inmiddels is persoonlijk contact geweest tussen gemeente en ministerie. Dit resulteerde in toezending van de procedure centrale stemopneming door het in te stellen gemeentelijk stembureau. Als laatste bestuurlijke stap verlangt BZK dat de gemeenteraad instemt met deelname aan het experiment bij de verkiezingen (Provinciale Staten en Waterschap op 20 maart en/of Europees Parlement op 23 mei). Hiermee beklemtoont BZK dat dagelijks en algemeen bestuur van de gemeente ervan doordrongen zijn dat met centraal tellen wordt afgeweken van onderdelen van de Kieswet.

Inleiding

Centraal tellen van de stembiljetten heeft als doel het telproces efficiënter, betrouwbaarder, transparanter en daarmee beter controleerbaar te maken. Met centraal tellen wordt afgeweken van onderdelen van de Kieswet op basis van de [Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming](#) en het [Tijdelijk experimentenbesluit stembiljetten en centrale stemopneming](#). Enkele aanvullende regels en de modellen voor de processen-verbaal van de stembureaus en van het gemeentelijk stembureau staan in de [Tijdelijke experimentenregeling centrale stemopneming](#).

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

De Kieswet en de hiervoor opgesomde regelingen beschrijven de afwijkende gang van zaken.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

In gemeenten die voor centraal tellen van stembiljetten kiezen, voeren de stembureaus na afloop van de stemming (na 21:00 uur) op lijstniveau uitsluitend een voorlopige telling uit. Op grond daarvan kan de voorlopige uitslag van de verkiezing worden bekendgemaakt.

Op de dag van de stemming zijn de stembureauleden, als alles normaal verloopt, eerder klaar met tellen. Vaststellen van de uitslag op kandidaatsniveau vindt de volgende dag plaats op een centrale locatie door een daarvoor in te stellen gemeentelijk stembureau (GSB). De tellers werken daarbij onder verantwoordelijkheid van dit GSB. Dat stelt van elk stembureau de uitslag vast en maakt tenslotte een proces-verbaal op van de stemopneming. De procedure maakt het mogelijk uniform, gestructureerd en onder toezicht te tellen door personen die niet al een hele dag op het stembureau hebben gezeten. Het centraal tellen vermindert tevens het risico op het maken van tel- en overnamefouten omdat de volgende dag niet vermoeide personen de stemmen per kandidaat tellen op een locatie die daarvoor beter is toegerust dan het stemlokaal. Evaluatie van de experimenten wijst uit dat de ervaringen met centraal tellen positief zijn. Het risico op een hertelling neemt daarmee

af. Nadeel is dat de uitslag op kandidaatsniveau pas ná de dag van de stemming bekend zal zijn. Dat laatste is met name een reden om te starten met centraal tellen bij de verkiezingen die lokaal minder in de belangstelling staan.

Alternatieve beleidskeuzes

Niet van toepassing

Financiële consequenties

Het ministerie van BZK verstrekt deelnemende gemeenten een vergoeding naar rato van het aantal inwoners van de gemeente (maximaal € 10.000 per gemeente). De extra kosten die voortvloeien uit deelname aan het experiment zullen naar verwachting de vergoeding niet overtreffen.

Participatie en Communicatie

In publicaties over de verkiezingen van 2019 neemt de gemeente Aalten op dat zij deelneemt aan het experiment centraal tellen en wat die deelname inhoudt. Uitslagen van de stemming voor het Europees Parlement zullen, zoals dat gebruikelijk is bij die verkiezing, moeten worden geheimgehouden tot op het moment waarop in alle lidstaten van de Europese Unie kon worden gestemd.

Vervolgstappen inclusief tijdpad

Meteen na besluitvorming zal formele aanwijzing door BZK (kunnen) plaatsvinden. Zo spoedig mogelijk na het raadsbesluit, zal de inhoud van dat besluit worden gecommuniceerd naar BZK.

Bijlagen

Brief van de minister van BZK van 6 juli 2018, kenmerk 2018-0000342849, betreffende uitnodiging deelname experiment centraal tellen verkiezingen 2019.

Aalten, 16 oktober 2018

Burgemeester en wethouders van de gemeente,

J. Nobel
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester

De raad van de gemeente Aalten

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 oktober 2018;

gelet op het bepaalde in de Kieswet, de Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming en het Tijdelijk experimentenbesluit stembiljetten en centrale stemopneming;

B E S L U I T

in te stemmen met het besluit van burgemeester en wethouders om bij de gecombineerde verkiezing van de leden van Provinciale Staten en Waterschap Rijn en IJssel (van 20 maart 2019) en de verkiezing van de leden van het Europees Parlement (van 23 mei 2019) deel te nemen aan het experiment centraal tellen.

AALTEN, 27 november 2018

De Raad voornoemd,

De Griffier,

De Voorzitter,

M.A.J.B. Fiering

mr. A.B. Stapelkamp